

Jaarverslag 2022

Stichting Deventer Verhaal

Keizerstraat 33
7411 HD Deventer
info@deventerverhaal.nl
www.deventerverhaal.nl

Status: **Vastgesteld**
Datum: **11 mei 2023**

INHOUD

1	Voorwoord.....	2
2	Organisatie.....	3
	2.1 Doelstelling	3
	2.2 Bestuur	3
	2.3 Verantwoording.....	4
3	Collectie	4
	3.1 Beheer	4
	3.2 Behoud	5
	3.3 Aankopen, schenkingen en afstoting	6
	3.4 Bruiklenen	7
	3.5 Depots	7
	3.6 Informatievoorziening en kennisdeling.....	7
4	Tentoonstellingen	8
	4.1 Museum De Waag	8
	4.2 Speelgoedmuseum Deventer	9
5	Activiteiten en evenementen	11
	5.1 Historische lezingenreeks.....	11
	5.2 #DeventerVerhalen	11
	5.3 Woordwaarde Festival	12
	5.4 Deventer Toon.....	12
	5.5 Kelderfest (ondersteboven)	12
	5.6 Open Monumentendag Deventer	13
	5.7 Randprogrammering bij tentoonstellingen.....	14
	5.8 Overige activiteiten	15
6	Educatie	16
	6.1 Museum De Waag.....	16
	6.2 Speelgoedmuseum Deventer	16
	6.3 Deventer in Perspectief	17
7	Publiek	18
	7.1 Museum de Waag	18
	7.2 Speelgoedmuseum Deventer	18
	7.3 Totaal aantal bezoekers ten opzichte van voorgaande jaren	19
	7.4 Websitebezoeken per jaar	19
	7.5 Social media.....	19
8	Marketing en communicatie	20
	8.1 Introductie.....	20
	8.2 Promotie tentoonstellingen.....	20
	8.3 Online marketing.....	20
	8.4 Speelgoedmuseum Deventer	20
	8.5 Museum De Waag.....	21
	8.6 Deventer Verhaal	21
9	Personeel.....	22
	9.1 Formatie.....	22
	9.2 Vrijwilligers	23
	9.3 Externe inhuur	23
	9.4 Ziekteverzuim	23
	9.5 Opleidingen	23
	9.6 Cao en personeelsreglement.....	23
10	Financiële verantwoording.....	24
	10.1 Exploitatieoverzicht 2022	24
	10.2 Toelichting op de cijfers.....	24

1 Voorwoord

Het jaar 2022 was een topjaar voor Deventer Verhaal! Bij de start van het jaar zaten we nog in een lockdown, maar na heropening van de cultuursector wist het publiek ons al snel weer te vinden. Aan alles viel te merken dat Nederland in coronatijd cultureel tekort is gekomen. Zo was *Kelderfest* eind februari een waar feestje! In de loop van het jaar ging de laatste coronaschroom overboord.

De bezoekersaantallen van de musea zijn indrukwekkend. De herinrichting van het Speelgoedmuseum in 2021 betaalde zich nu pas echt goed uit. Op sommige dagen zaten we echt aan de grens van wat het museum aan kan. Ook Museum De Waag deed het boven verwachting goed. Vooral de tentoonstelling *Het Verraad van Deventer. Rampjaar 1672* trok veel bekijks. Ook wisten maar liefst 67 schoolklassen de weg naar de musea te vinden.

Al met al trokken de musea zo'n 55.000 bezoekers. Dat ligt beduidend hoger dan in 2019, ondanks de 1,5 maand sluiting aan het begin van het jaar. Daarmee wijken we in Deventer af van het landelijke beeld. Gemiddeld zaten de Nederlandse musea op driekwart van de bezoekersaantallen ten opzichte van pre-corona. Naast het kwalitatieve aanbod speelt de populariteit van Deventer bij het publiek van buiten de regio hierbij een duidelijke rol.

Evengoed blijven cijfers een abstractie. Uiteindelijk gaat het om de impact die al ons aanbod en onze activiteiten opgeteld hebben. Het gaat in de kern om die ene gepassioneerde vrijwilliger die de nieuwsgierigheid van dat jonge kind naar het verleden weet te prikkelen. De inzet, kennis en kunde van de medewerkers en vrijwilligers van Deventer Verhaal is fantastisch. Alleen dankzij die bevoegenheid hebben we deze resultaten kunnen boeken!

Ook achter de schermen is er veel werk te verzet. Vernieuwende presentaties zijn alleen mogelijk als het collectiebeheer op orde is. De basis van onze organisatie blijft de het zorgdragen voor de gemeentelijke collecties. Het afgelopen jaar is weer meer aandacht besteed aan de instandhouding en uitbreiding van deze collecties, onder meer door restauraties, aankopen en schenkingen.

Met de afsluiting van het afgelopen jaar zijn we halverwege ons meerjarenprogramma 2021-2024. We zijn goed op streek met de realisatie van onze ambities en ook voor 2023 is het programma rond. Komend jaar willen we nog een klapper maken met een grote tentoonstelling over het Nederlandse landschap in de Bergkerk, gebaseerd op de collectie Knecht-Drenth. Daarvoor zijn de voorbereidingen in volle gang.

De plannen voor het Hanzejaar 2023 hebben tot een extra inspanning van onze kant geleid. Voortgekomen uit de koker van citymarketing wilden we de kansen van zo'n themajaar niet onbenut laten. Integendeel, het profiel van Deventer als unieke middeleeuwse stad kan onder de vlag van de Hanze uitstekend uitgedragen worden. Daarom hebben we stevig ingezet op een inhoudelijke bijdrage aan het Hanzejaar, deels door de bestaande programmering daarop af te stemmen, deels door nieuwe plannen te ontwikkelen, zoals in het bijzonder een *Hanze Experience* in de Oude Mariakerk.

Deze ontwikkeling heeft echter wel een rem gezet op onze ambities voor de vernieuwing van Museum De Waag. Er zijn wel wat aanpassingen en toevoegingen gedaan aan de huidige inrichting, bijvoorbeeld aan de kelder, maar een echte vernieuwde museale presentatie schuiven we door naar de volgende beleidsperiode. Zodoende kunnen we ook optimale afstemming zoeken over onze digitale en educatieve ambities en de samenwerking met erfgoedpartners binnen en buiten de gemeente.

Het is prettig te constateren dat Deventer Verhaal goed op koers ligt. Grote knelpunten zijn er nauwelijks. Ook financieel staat de organisatie er goed voor. Deze financiële positie geeft ook de ruimte om te investeren in zaken als het Hanzejaar of museale vernieuwing. De organisatie zelf behoeft wel de nodige aandacht. De hoeveelheid verantwoordelijkheden en taken van Deventer Verhaal zijn divers en stevig en moeten met een bescheiden team worden waargemaakt. In feite moeten we wat meer aandacht aan onszelf gaan besteden om het leuke maar intensieve werk vol te houden en meer genieten van alle het moois wat we weten te bereiken!

Ewout van der Horst, directeur-bestuurder Deventer Verhaal

2 Organisatie

2.1 Doelstelling

Stichting Deventer Verhaal is een museale organisatie met de brede taak om het erfgoed van Deventer onder de aandacht van het publiek te brengen. Als bewaker van de stedelijke schatkamer beheert en onderhoudt de stichting de historische collectie van Deventer. Op basis van deze museale collectie presenteren wij de lokale geschiedenis en kunstschat in Museum de Waag. De stedelijke speelgoedcollectie vormt de basis van ons Speelgoedmuseum.

Met tijdelijke tentoonstellingen, activiteiten, evenementen en pr-campagnes zoeken we steeds de verbinding van inwoners en toeristen met de verhalen van Deventer.

De ambitie van de stichting is om zich door te ontwikkelen tot een brede erfgoedorganisatie die de sleutelpositie vervult bij de presentatie van het Deventer erfgoed. Wij willen aanjager en innovator zijn in het vertellen van typisch Deventer verhalen. Als spin in het web van de lokale erfgoedsector willen we samenwerkingsverbanden smeden en beeldbepalende publieksprojecten initiëren. Niet alleen onze eigen museale collectie vormt daarbij de inspiratiebron, maar ook de collecties van andere collectiebeheerders in de stad zoals de athenaeum-bibliotheek, Collectie Overijssel en Archeologie Deventer. Het Speelgoedmuseum ontwikkelt zich geleidelijk tot nationaal boegbeeld van het erfgoed op het gebied van spel en speelgoed.

Voor een vertaling van onze doelstelling in concreet beleid verwijzen wij naar onze meerjarenprogrammering zoals die is opgetekend in onze [meerjarenvisie 2021-2024](#).

2.2 Bestuur

De stichting wordt bestuurd volgens het Raad-van-Toezicht-model waarbij beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd door de directeur-bestuurder. De leden van de Raad moeten het beleid goedkeuren en houden toezicht op de uitvoering daarvan.

De Raad van Toezicht bestaat thans uit vijf leden en heeft in 2022 zes maal vergaderd. Van de vergaderingen worden notulen bijgehouden. De voltallige raad is onbezoldigd, wat past bij het non-profit karakter van de organisatie.

Sinds mei 2020 is *Ewout van der Horst* directeur-bestuurder van de organisatie. Nevenfuncties: Bestuurslid Vereniging voor Landbouwgeschiedenis en lid 4 mei comité Deventer.

Samenstelling Raad van Toezicht

Voorzitter: *Hans Magdelijns*, eigenaar bureau Charme advies, voorzitter Deventer Vocaal Ensemble, voorzitter Stichting Vrienden van de Lebuinus. Aangetreden augustus 2015.

Secretaris: *Caroline Koldewij-Verhoeven*, eigenaar Cultuurzaak Amsterdam, commissielid erfgoedvereniging Heemschut, lid commissie Integriteitsvraagstukken Amsterdams Lyceum, coördinator stichting Hart voor het Vondelpark. Aangetreden augustus 2015.

Penningmeester: *Hans Heilen*, eigenaar Heilen Advies BV, bestuurslid stichting Vogeileiland Deventer. Aangetreden mei 2020.

Algemeen lid: *Hans Gerritsen*, voorzitter SONT (Streektaalorganisaties in het Nedersaksisch Taalgebied), voorzitter Collectie Overijssel, lid Raad van Toezicht SIZ Twente, redactiesecretaris Stad en Ambt. Aangetreden augustus 2017.

Algemeen lid: *Chris Dutilh*, penningmeester Scandia rasvereniging, museumdocent Verzetsmuseum Amsterdam. Aangetreden mei 2020.

De benoeming van een lid van de Raad van Toezicht geldt voor een periode van vier jaar, met mogelijkheid tot verlenging voor nog een periode van vier jaar. Wegens het aflopen van de zittingstermijn van twee van de leden, is eind 2022 een vacature gesteld voor het aantrekken van twee nieuwe leden met ingang van 1-1-2023. Op het moment van schrijven zijn deze vacatures inmiddels vervuld.

2.3 Verantwoording

Governance Code Cultuur

Stichting Deventer Verhaal onderschrijft de Governance Code Cultuur waarin de richtlijnen voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector zijn vastgelegd. Zie hiervoor www.governancecodecultuur.nl. De richtlijnen van deze code zijn door de stichting gebruikt bij het opstellen van het huishoudelijk reglement voor de Raad van Toezicht en een directiereglement.

Ethische Code voor Musea

De [Ethische Code voor Musea](#) is de basis voor de beroepsethiek van de museale sector in Nederland. De code dient als houvast bij ethische kwesties en is een middel tot zelfregulering. Stichting Deventer Verhaal onderschrijft de code en handelt hiernaar.

Code Diversiteit & Inclusie

De [Code Diversiteit & Inclusie](#) is een gedragscode van de Nederlandse cultuursector over diversiteit en inclusie. De code is een instrument voor zelfregulering. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basisvereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: Als maker, producent, werkende en publiek. Stichting Deventer Verhaal past de code vooral toe op het gebied van programmering en personeelsbeleid.

Fair Practice Code

De [Fair Practice Code](#) is bedoeld als instrument voor verantwoord en eerlijk ondernemerschap in de cultuursector. Stichting Deventer Verhaal handelt naar deze code door een fair beloningsbeleid, een transparante bedrijfsvoering en door waarden als duurzaamheid en diversiteit daadwerkelijk in praktijk te brengen.

Museumregister

De voormalige gemeentemusea in Deventer zijn sinds het jaar 2001 geaccrediteerd bij het Nederlands Museumregister. Met de oprichting van de stichting Deventer Verhaal in 2014 is deze registratie van de gemeente overgegaan op de huidige stichting.

3 Collectie

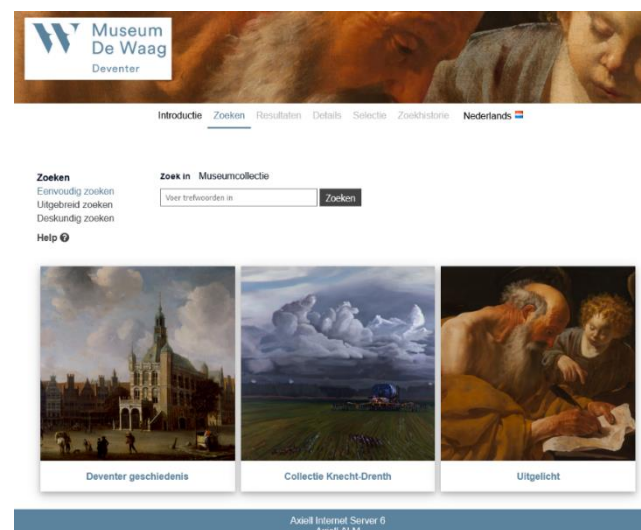
3.1 Beheer

Collectiemanagementsysteem

De in 2021 gerealiseerde overstap naar Axiell Collections Cloud bevat goed. De Adlib Internet Server maakt het zoeken in de Deventer museumcollectie veel makkelijker. De bezoeker kan o.a. op titel, maker of inventarisnummer zoeken in de collectie.

Registratie

In 2022 werden nieuwe aanwinsten gefotografeerd en geregistreerd in het nieuwe Axiell Collections Cloud. Alle mutaties zijn real time verwerkt in de online collectie van de Adlib Internet Server. De collectiedatabase is online te benaderen via de websites van [Museum De Waag](#), [het Speelgoedmuseum](#) en [Deventer Verhaal](#).

Zoeken in de collectiedatabase is een stuk makkelijker sinds de overstap naar Axiell Collections Cloud. Links de startpagina via museumdewaag.nl/collectie/

3.2 Behoud

Passieve conservering

In het depot vonden de reguliere schoonmaakrondes plaats waarbij gecontroleerd werd op ongedierte. Hierbij werd tevens de relatieve luchtvochtigheid (RV) en temperatuur in de musea en de depotlocaties geregistreerd en bewaard. De gemeten waarden waren stabiel en vielen binnen de gestelde kaders.

Wekelijks werd door onze speciale collectiemedewerker in beide musea een ronde gemaakt om de tentoongestelde collectiestukken op conditie na te lopen en stofvrij te houden.

De klimaatvitruines in het Speelgoedmuseum hebben in 2022 laten zien dat ze in staat zijn de waarden op niveau te krijgen en te houden. Er werd daarom een nieuwe miniklima machine (*Mini-One*) aangeschaft om de hoofdvitrine in de gastenkamer te kunnen voorzien van geconditioneerde lucht. Dat geeft de nodige armslag bij het exposeren van zeer gevoelige stukken.

Behoudsacties

Binnenklimaat

Met de gemeente Deventer en de vastgoedbeheerder werd in 2021 gestart met de aanpassing van de klimaatinstallatie. Dit betrof met name de vernieuwing van de regeltechniek (de aansturing van de machine), de aanpassing van in- en uitlaatkleppen en het herstel van de isolatie van de koelbuizen. Na deze aanpassing is het verloop van de relatieve luchtvochtigheid over het jaar 2022 in de beide geconditioneerde zalen stabiel(er) gebleken, een merkbaar verbeterd resultaat. Het binnenklimaat wordt wederom gemonitord.

Behandelingen

Ook in 2022 werden objecten van hout, die verdacht werden van ongedierte behandeld bij Ruvoma in Montfoort, de reeks is zuurstofarm gemaakt. In dit geval ging het om meubels, kinderwagens, een hakblok en balkeinden.

Klimaatlijsten

In 2022 werd een viertal schilderijen voorzien van een klimaatlijst. Een dergelijke lijst voorziet het schilderij van een stabiel(er) klimaatverloop. Met name oudere

schilderijen zijn gebaat bij een geleidelijk verloop. Een klimaatlijst helpt schommelingen in luchtvochtigheid rond de drager te reduceren waarmee risico op mechanische schade beperkt wordt. Dergelijke acties werden uitgevoerd bij:

- *Portret van Hendrick Nilant* door G. ter Borch (II);
- *Paneel met De Tempel van Minerva Medica* van B. Breenbergh;
- *Paneel De Bewening van Christus* van Jan Nagel;
- *Schilderij van de familie De Sandra*, aangekocht door Vereniging de Waag in 2020.

Stadhuiscollectie

De Deventer stadhuiscollectie valt formeel onder het beheer van Deventer Verhaal maar bevindt zich op de stadhuislocatie. Deventer Verhaal, de accounthouder van de gemeente Deventer en het team Facilitaire Zaken stemmen regelmatig af over wat er speelt rondom behoudszaken en verantwoordelijkheden. Ook in 2022 is de jaarlijkse conditiebepaling voor deze collectie uitgevoerd door Helicon Conservation Support. *De Magistraat* van Gerard ter Borch (II) uit 1667 maakt standaard onderdeel uit van deze monitoractie waarbij gelet wordt op eventuele veranderende conditie, risico's en schade. Alle bevindingen uit de ronde worden gerapporteerd.

Actieve conservering

Dankzij een nieuw vrijgemaakt budget voor restauraties konden in 2022 diverse objecten worden hersteld van een oude schade of vervuilde vernis. Het ging om een aantal restauraties van bescheiden schaal.

- *Het Laatste Avondmaal*: In de linker bovenhoek werd een kleine plek hersteld, verfverlies dat stoorde werd hersteld met een reversibele laag en op kleur gebracht;
- *Zeegezicht* van L. Bakhuijzen: Vervuilde vernis werd verwijderd, een storende oude lacune werd gevuld en op kleur gebracht;
- Een *hoge bi* en een *safety fiets* werden gerestaureerd om weer exposabel te maken. Er zijn spaken hersteld en enkele ontbrekende onderdelen aangebracht;
- *Diverse geplakte prenten (12 st.)* werden door de papierrestaurator losgehaald van de drager.

Restauraties Speelgoedmuseum

- *Twee Bébé Jumeau poppen met fonografisch systeem:* De laklaag werd hersteld, met name aan de benen, vingers en armen. De ledematen zijn opnieuw geëlastiekt.

3.3 Aankopen, schenkingen en afstoting

Aankopen Museum De Waag

Maar liefst zes etsen van de Deventer kunstenaar Bartholomeus Breenbergh konden worden toegevoegd aan de collectie. De originele serie van 17 etsen had de titel *Romeinse ruïnes, Verscheyden Vervallen Gebouwen Soo Binnen als Buyten Romem* (uit 1639-1640).

Dankzij de middelen uit het Breenbergh Fonds werden de volgende titels aangekocht op de veiling Bassenge in Berlijn:

- *Waterval nabij de brug Ponte della Trave*
- *Herberg nabij Prima Porta*
- *Ruïnes van de stadsmuren van Rome*
- *Ruïnes van de San Lorenzo Vecchio bij Bolsena*
- *Caldarium van de thermen van Diocletianus*
- *De thermen van Caracalla*

Laat in 2022 werden ook nog twee fraaie studiebladen van de schilder Jan Striening (1827-1903) aangekocht op de veiling Bubb Kuyper in Haarlem. De studies in waterverf tonen de vaardige toets van de maker. Hoewel het oeuvre al goed vertegenwoordigd is, zijn deze figuurstudies een mooie aanvulling.

Aankopen Speelgoedmuseum

Voor de speelgoedcollectie zijn in 2022 geen aankopen gedaan.

Één van de twee in 2022 gerestaureerde Bébé Jumeau poppen

Aankopen collectie Knecht-Drenth

Voor de collectie Knecht-Drenth werden aangekocht:

- Vijf schilderijen van de Deventer schilder Piet Flint uit de nalatenschap van zijn weduwe. Het zijn sfeervolle verbeeldingen van het regionale landschap.
- Een schilderij van J.A. van Schooten met daarop de situatie Ravelijn 1 te Deventer ca. 1890.

Schenkingen Museum De Waag

- Twee fraaie 19e-eeuwse Deventer portretten van Hester Maria Coldewey (geboren te Deventer op 20 okt. 1813) en Willem Janssen Vredenburg (geboren te Deventer op 25 maart 1814), geschilderd door Jacob Jansen Vredenburg. Onderdeel van deze schenking waren ook nog een tekening van Jan Wessel van Delden en andere personalia van de betreffende Deventer familie.
- Tekentafel Ankersmit; aan deze tafel zijn in ca. 25 jaar talloze dessins ontworpen door de tekenaars Andries Gort en Eduard Boll.

Schenkingen Speelgoedmuseum

- Spel *Publieke verkooping*, gezelschapsspel voor jong en oud ca. 1900. Het betreft een doosje bestaande uit 36 kaarten, een gebruiksaanwijzing en een zakje met fiches. Op het doosje staat een clown afgebeeld.
- Mechanische auto in originele doos, vervaardigd in de Sovjetunie, jaren '60.
- Een draaimolen uit ca. 1942, gemaakt door onderduikers uit de Zaanstreek of Amsterdam (*zie kader*).
- Een kasteel/burcht, waarschijnlijk van het merk Moritz Gottschalk uit de jaren '30.
- Barbie (Midge-pop) in originele koffer met bijbehorende accessoires uit ca. 1963.
- Miniatuur restaurant in een oude televisie in jaren '60 sfeer. Vervaardigd door een miniaturist.

Afstoting

Er zijn geen objecten afgestoten in 2022.

UITGELICHT

In 2022 werd een draaimolen geschonken aan het Speelgoedmuseum, deze is gemaakt door onderduikers uit de Zaanstreek of Amsterdam en stamt uit circa 1942.

De opa van de schenker, H.F. Huizinga, was in die tijd directeur bij de groothandel Keg's koffie en thee. Keg's Groothandel NV is een voormalige handelsonderneming met landelijke bekendheid door het in de handel brengen van verpakte levensmiddelen onder eigen merknaam. Het verhaal gaat, dat meneer Huizinga ervoor zorgde dat er voedsel uit de groothandel bij het verzet terecht kwam. Zo zou er eens in de zoveel tijd een vuilniswagen uit Amsterdam bij de groothandel langskomen om daar voedsel in te laden en dat terug naar Amsterdam te brengen voor de onderduikers.

Deze onderduikers hebben voor meneer Huizinga en zijn kinderen van sigarenkistjes (en sigarenbandjes), een fietswiel, spiegeltjes, glazen staafjes van kroonluchters, vitrages en gordijnstof deze draaimolen gemaakt en die als dank geschonken. Ook de kleinkinderen mochten er (heel voorzichtig) mee spelen.

3.4 Bruiklenen

Inkomend Museum De Waag

- Bruiklenen van het depot voor Bodemvondsten Overijssel, Atheneumbibliotheek Deventer, Collectie Overijssel en diverse particuliere stukken voor de tentoonstellingen *Face it! 50 jaar COC in Deventer* en *Het Verraad van Deventer. Rampjaar 1672*;
- Een zandstenen buste, vermoedelijk van het beeld van Karel V die ooit in de gevel van de Waag stond;
- Kunstwerk van Daan Weijl, afkomstig uit de oude Bibliotheek aan de Brink, voor om tijdelijke depotopslag;
- IJsselvondsten; Een Katzbalger zwaard en dolk, beiden uit de 16e eeuw.

Uitgaand Museum de Waag

- Essen, *Die Adel in Essen*, portret van Wijnand Pigge (H1990-25)
- Meppel, Drukkerijmuseum.;
- Diverse 17e-eeuwse gebruiksvoorwerpen (met name vaatwerk) voor het programma *Een Nieuwe Vermeer*, NPO;

Inkomend Speelgoedmuseum

- Diverse poppen voor de tentoonstelling over het werk van poppenmaker Max Verstappen.

Uitgaand Speelgoedmuseum

Er zijn geen bruiklenen aangevraagd in 2022.

3.5 Depots

Nog altijd zijn er twee depots in gebruik. Het hoofddepot bevindt zich in Zwolle en het andere in Deventer bevat hoofdzakelijk bouwornamenten en minder kwetsbare stukken. Een deel daarvan dient als opslag voor bijvoorbeeld vitrines. In 2022 werd in afstemming met het team Facilitaire Zaken van de gemeente Deventer een laatste restant van de stadhuiscollectie ondergebracht in het museumdepot (hoofddepot). Het gaat om ca. 20 m³ oude meubels en moderne kunstvoorwerpen die niet meer terugkeren naar het stadhuis, maar wel onderdeel van de collectie zijn.

3.6 Informatievoorziening en kennisdeling

Museum De Waag heeft middels fotomateriaal en gegevens van collectiestukken kunnen bijdragen aan een aantal publicaties of documentaires:

- Fotomateriaal en aanverwante items voor de oevrecatalogus over de schilder Harry Knopperts, *Figuurlijk Gezien*, *Harry Knopperts een halve eeuw*, Van Spijk Art Books;
- Fotomateriaal voor de oevrecatalogus over de marineschilder Jacob Spin;
- Stadsmuseum Keulen t.b.v. de presentatie omtrent Deventenaar Martin Snelle;
- Informatie omtrent Waag-collectie voor de Podcast *Bommen Berend in Overijssel (Rampjaar 1672)* en later ook de *Bommen Berend Show* te Bathmen
- Fotomateriaal voor publicatie over baardmankruiken;
- Deelname aan workshop *Sporen van Slavernijverleden in Overijssel*, IJsselacademie;
- Fotomateriaal voor publicatie over het Gasthuis te Vollenhove voor het Stadsmuseum Vollenhove;

- Bouwkundig onderzoek Grote Kerkhof Saxofoonwinkel voor de Werkgroep Bouwhistorie Deventer;
- Onderzoek naar een papier-maché pop uit de speelgoedcollectie door de Universiteit van Amsterdam.

Een 500 jaar oude IJsselvondst: Een Katzbalger of landsknechtzwaard. Particuliere schenking aan vereniging de Waag en in 2022 te zien in Museum De Waag.

4 Tentoonstellingen

4.1 Museum De Waag

Face It | 14 nov 21 t/m 8 mei 22

Vanaf november was de tentoonstelling *Face It* te zien, waarin verhalen van LHBTIQ+'ers uit Deventer te zien waren. Aanleiding was het 50-jarig bestaan van het COC Deventer. De positie van LHBTIQ+ in de samenleving stond in de tentoonstelling volop in de belangstelling. *Face It* gaf bezoekers een inkijkje in de regenbooggemeenschap van Deventer en liet zien dat de strijd voor een gelijkwaardige positie binnen de samenleving nog altijd actueel is.

Op de begane grond maakten bezoekers kennis met de historie en evolutie van LHBTIQ+ in Deventer. Betrokkenen vertelden over hun persoonlijke zoektocht naar hun seksuele en genderidentiteit en hoe hun omgeving daarop reageerde. De kelder van De Waag was ingericht als ontmoetingsruimte waar COC-leden, scholieren en studenten activiteiten organiseerden en met bezoekers in gesprek gingen.

Het verraad van Deventer. Rampjaar 1672 | 22 mei 22 t/m 17 november 22

'Help! De vijand heeft Deventer ingesloten', schreef het Deventer stadsbestuur op 16 juni 1672 aan legerleider Willem III. De Nederlandse Republiek was in het voorjaar van 1672 in oorlog met maar liefst vier vijanden tegelijk: Engeland, Frankrijk en de Duitse bisdommen Keulen en Münster. Omdat in Deventer de vestingwerken flink waren verwaarloosd, was het voor de vijand redelijk eenvoudig om de stad tot overgave te dwingen. In 2022 was het 350 jaar geleden dat het zelfstandig bestaan van de Republiek op het spel stond en dat werd van mei t/m december herdacht in zowel heel Nederland als ook in Museum De Waag.

De tentoonstelling toonde de belegering van Deventer door de Duits-Franse overmacht. De vorst-bisschop van Munster, Bernard von Galen alias *Bommen Berend*, dreigde met zijn gevreesde kanonnen, mortieren en brandbommen de stad in vuur en vlam te zetten. Toen Deventer zich niet overgaf liet hij de stad van drie zijden beschieten. Burgemeester Hendrick Nilant zag daarom geen andere oplossing dan de stad al een dag na belegering over te geven.

Eeuwenlang werden de Deventenaren de snelle overgave van 1672 nagedragen als verraad van de Republiek. Maar het was ook Deventer dat als enige stad in Overijssel überhaupt weerstand bood tijdens de inval. In de tentoonstelling stelden we bezoekers de vraag: Had Deventer zich tot het uiterste moeten verdedigen of deed de stad er beter aan zich over te geven?

In Museum De Waag werden wekelijks instaprondleidingen georganiseerd op donderdagen en zondagen waar bezoekers van het museum gratis aan konden deelnemen.

#DeventerVerhalen | 15 december 22 t/m 14 mei 22

Sinds december 2022 is op de benedenverdieping van Museum De Waag de tentoonstelling *#DeventerVerhalen* te bezoeken. In de tentoonstelling ontdek je bijzondere en intrigerende verhalen, objecten en foto's die door, voor en over Deventenaren zijn gemaakt. De verhalen in De Waag zijn zeer uitlopend maar kenmerkend voor heel Deventer want ze geven de identiteit van Deventer weer.

De DeventerVerhalen tentoonstelling slaat een brug tussen cultuur en het sociale domein. Zo heeft een van de hoofdpersonen, Mien van Houten uit Bathmen, een plekje in de tentoonstelling verworven. Zij maakte tijdens haar verhuizing naar gemeente Deventer in 1972 kennis met het 'noaberschap' waarbij zij als jonge vrouw opeens haar dode buurvrouw stond te wassen en aan te kleden. Ook Emine Coskun, die zichzelf een tulpenbol die vanuit Turkije in Nederland is geplant noemt, is met haar voorliefde voor De Worp te vinden tussen de talrijke verhalen, net als zesde generatie kermisondernemer Remon Bakker. De tentoonstelling maakt onderdeel uit van het gelijknamige en doorlopende lokale verhalenproject dat vorig jaar door Deventer Verhaal en Bibliotheek Deventer werd geïnitieerd.

Deventer Topstukken & Deventer Geschiedenis | Doorlopend te zien

In onze semipermanente tentoonstellingen op de respectievelijk eerste en tweede etage tonen we de rijke collectie van Deventer. Op de eerste etage zijn de topstukken van landelijke en internationale bekendheid uit onze eigen collectie te zien. Hier vind je stukken van beroemde 17^e-eeuwse meesters als Gerard ter Borch en Hendrick ter Brugghen. Uit latere tijd zijn er werken van Cornelis Springer, Bartholomeus Breenbergh en de in Deventer geboren meestervervalser Han van Meegeren te bewonderen.

Op de tweede etage, in een vaste opstelling, toont Museum De Waag een overzicht van de Deventer geschiedenis in vogelvlucht. Hier komen de ontstaansgeschiedenis van de stad, de Hanzeperiode met zijn handel en markten, maar ook de nijverheden van zilversmeden en de befaamde koekbakkers aan bod. Deventer werd daarna een echte industriestad met onder meer blik en textiel. In deze opstelling hebben we in 2022 een aantrekkelijkere entreewand gerealiseerd en is het kader over zorg vervangen voor een uitgelicht kader over Deventer Boekenstad, met bruiklenen van en in samenwerking met de Athenaeumbibliotheek.

Impressie van de tentoonstellingen Het Verraad van Deventer. Rampjaar 1672 (links) en #DeventerVerhalen (rechts) in Museum de Waag.

4.2 Speelgoedmuseum Deventer

Ontwerper Floris Hovers: De werkplaats als speelplaats | 26 jan 22 t/m 1 september 22

In 2022 was de eerste gast in de gastenkamer ontwerper *Floris Hovers*. In de tentoonstelling stond zijn kleurrijke, speelse en verrassende oeuvre centraal. Te zien waren onder meer zijn ontwapenend eenvoudig ogende flessenbootjes, Archetoys en series houten dieren. Miniaturen waarmee hij, net als met zijn meubels en verlichting, internationale faam verwierf als ontwerper en de juiste snaar raakt bij het grote publiek.

Hovers' ontwerpen komen voort uit het proces van het maken. Omgeven door machines, materialen, probeersels, restanten en 'gevonden voorwerpen' zoekt hij in zijn werkplaats naar de juiste vorm voor zijn ideeën. Het is een langdurig proces

van proberen, construeren en reduceren tot uiteindelijk de essentie overblijft: een unieke compositie van vorm, constructie en kleur, vaak met een knipoog naar een gekoesterd verleden. In de tentoonstelling toonden we de rijke verzameling uit de privécollectie van Hovers. Van speelgoed uit zijn eigen jeugd tot zijn nieuwste ontwerp en van de eerste schets tot het eindproduct. Deze objecten worden fraai aangevuld met audiovisuels waarin Hovers als ‘spelende mens’ in beeld wordt gebracht.

Max Verstappen: Master of Puppets | 2 okt 22 t/m 16 april 23

Poppenmaker- en speler Max Verstappen, bekend van nostalgische kinderseries als *Otje* en *Ibbeltje* en zijn eigen theatervoorstellingen, was vanaf oktober 2022 de nieuwste gast van het Speelgoedmuseum. In de expositie *Max Verstappen: Master of Puppets* wordt zijn leven en het bijzondere ambacht als poppenmaker- en speler uitgelicht. Zo wordt er aandacht geschonken aan Verstappens vroegste poppen die hij als kind maakte tot aan de hedendaagse poppen die hij maakt voor musicals en theatervoorstellingen.

Max Verstappen werkt als regisseur, schrijver en producent aan diverse tv- en theaterproducties. In zijn leven heeft al hij meer dan honderd poppen gemaakt. Zo stond hij aan de wieg van de poppen uit de Annie M.G. Schmidt-series *Otje* en *Ibbeltje* maar ook van *Raaf* uit het programma *Huisje Boompje Beestje* van SchoolTV. Met zijn poppen reist Max door het hele land. “Voor kinderen zijn het echte wezens. Hun fantasie is namelijk zo rijk dat zij moeiteloos van alles waarnemen wat ik niet eens laat zien. Elke voorstelling is daarom ook voor mijzelf zelf nog steeds een betoverende belevenis.” vertelt Verstappen.

Max Verstappen in de gastenkamer van Het Speelgoedmuseum, bij zijn expositie Max Verstappen: Master of Puppets

5 Activiteiten en evenementen

5.1 Historische lezingenreeks

In 2022 is wederom een historische lezingenreeks georganiseerd onder de noemer *Deventer Erfgoed*: een samenwerking tussen erfgoedpartners Museum Geert Groote Huis, Archeologie Deventer, Athenaeumbibliotheek, Stichting Industrieel Erfgoed Deventer, Eddy Hillesum Centrum en Architectuurcentrum Rondeel. Elke partner verzorgde een of twee lezingen. Deventer Verhaal nam hierbij de coördinatie en gezamenlijke pr-uitingen voor haar rekening.

De lezingen vonden maandelijks plaats op verschillende locaties in de stad. Centraal hierbij stond de geschiedenis van Deventer waarbij werd aangehaakt op een actueel thema, bijvoorbeeld een archeologische opgraving, een nieuw verworven aanwinst voor de erfgoedcollectie of een toen actuele tentoonstelling.

Overzicht lezingen 2022

- 10-02-2022 | Archeologie Deventer, Marc de Lobie en Bart Vermeulen, *lezing 'Op onderzoek met De Bergenvaarders'*
- 03-03-2022 | Deventer Verhaal, Theo de Kogel en Theo de Rooij, *lezing over Deventer wielervederclub Immer Weiter*
- 24-03-2022 | SIED, Heleen Janszen, *lezing SIED over industriekunst*
- 28-04-2022 | Eddy Hillesum Centrum, Lex Rutgers, *lezing over Grote Synagoge in Deventer*
- 12-05-2022 | Deventer Verhaal, Paul Holthuis, *lezing over Deventer tussen middeleeuwen en moderne tijd*
- 19-05-2022 | Architectuurcentrum Rondeel en NV Bergkwartier, Hannie de Keijzer en Janleo van de Laar, *lezing over restauratie Penninckshuis Deventer*
- 30-06-2022 | Athenaeumbibliotheek, Jan Haverkate *lezing over de pamfletoorlog uit de Gouden Eeuw*
- 29-09-2022 | Deventer Verhaal, Ewout van der Horst en Anne van Geuns, *lezing over het Rampjaar 1672 in Deventer*
- 13-10-2022 | Athenaeumbibliotheek, Lieke Smits, *lezing over Christus als eerste en laatste liefde*

- 27-10-2022 | Eddy Hillesum Centrum, Lex Rutgers, *lezing over leven en werken in het Noordenbergkwartier*
- 24-11-2022 | Archeologie Deventer en Kunstenlab, Bart Vermeulen en Lobke Meekes, *lezing over het leprozenhuis St. Jurrien*
- 08-12-2022 | Architectuurcentrum Rondeel en Stichting BuM, Huib Akihary en Ingrid Nij Bijvank-Van Herel, *lezing over de Maranathakerk*

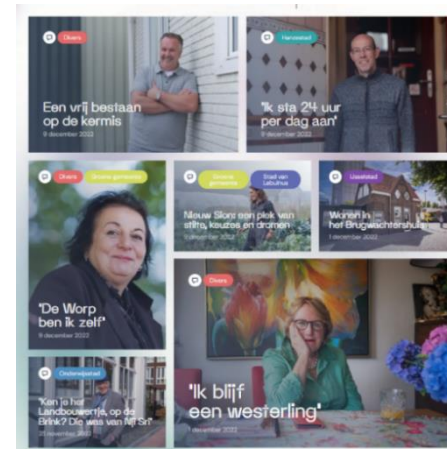
5.2 #DeventerVerhalen

Deventer Verhaal heeft in 2021 het initiatief genomen tot een breed en meerjarig verhalenproject van en voor Deventenaren. Het project #DeventerVerhalen is in 2021 van start gegaan in samenwerking met Bibliotheek Deventer en vele andere gemeentelijke partners zoals Raster. Het doel is om Deventenaren met elkaar in gesprek te laten gaan over hun persoonlijke verbinding met stad, dorp of wijk en dat echte Deventer gevoel vast te leggen in verhalen. Dit in de vorm van een geschreven verhaal, podcasts, fotoseries en filmpjes.

De verzamelde verhalen vormen een groeiende database van Deventer Verhalen die gepresenteerd worden op de speciaal hiervoor opgetuigde website www.deventerverhalen.nl.

Iedereen uit de gemeente Deventer kan verhalenverzamelaar worden. Na aanmelding werd hen eerst een cursus interviewen aangeboden en konden zij kiezen voor een specialisatie in schrijven, fotografie, video of podcast.

Een selectie van de verzamelde verhalen is te zien in de bijbehorende tentoonstelling #Deventerverhalen in Museum de Waag te zien (zie hoofdstuk 4).

Homepage van de website deventerverhalen.nl

Verhalencafé

Vanuit drie verhalenprojecten in Deventer: #Deventer Verhalen (Deventer Verhaal), Deventer Boekenstad (Bibliotheek) en stadsmagazine Deventer Waag(t) (Raster) werd op 14 april 2022 het eerste verhalencafé in de bibliotheek Deventer georganiseerd.

Passie voor verhalen en zin om andere (taal-)liefhebbers te ontmoeten kwam samen in een relaxte caféssetting. Dit eerste Verhalencafé vond plaats tijdens de (uitgestelde) boekenweek en had als thema *Eerste Liefde*.

5.3 Woordwaarde Festival

Tijdens het Deventer Woordwaarde Festival stonden het boek, de taal en literatuur centraal. Met de Deventer Boekenmarkt als inspiratiebron vond de tweede editie van het Woordwaarde Festival plaats van 1 t/m 7 augustus 2022.

Voorleesmiddag in het Speelgoedmuseum

Als onderdeel van het Woordwaarde festival organiseerde het Speelgoedmuseum een voorleesmiddag. Speelgoedmuseum Deventer herbergt zo'n 2.000 kinderboeken, het is daarmee de grootste deelcollectie van het museum. Het is niet altijd even spannend om naar de kaft van een boekje te kijken. De schoonheid staat immers geschreven en soms zelfs getekend, reden om een van deze oude kinderboekjes opnieuw tot leven te laten komen op de voorleesmiddag op 2 augustus.

Bommen Berend Scrabble

Museum De Waag presenteerde t/m 31 oktober 2022 de tentoonstelling *Het verraad van Deventer. Rampjaar 1672*, waarin het beleg en de overgave van de stad centraal stond. Speciaal voor de tweede editie van het Woordwaarde Festival organiseerde het museum *Bommen Berend Scrabble* De speler die de meeste Rampjaarwoorden scrabbelde, won!

5.4 Deventer Toon

Hanzestad Deventer komt tot leven met het project [Deventer Toon](#), een samenwerking tussen uitgeverij Syndikaat, Archeologie Deventer en Deventer Verhaal, waarbij de coördinatie in handen is van Deventer Verhaal. Het project

bestaat uit diverse onderdelen; Het humoristische en historische stripverhaal *De Bergenvaarders*, een stripbeurs, een archeologische expositie, een stadswandeling en een middeleeuws riddertoernooi.

De strip *De Bergenvaarders* is gebaseerd op archeologische vondsten uit de late middeleeuwen. Een deel van deze vondsten was vanaf het najaar in 2021 te zien in een tentoonstelling in de Bibliotheek Deventer. De tentoonstelling liep door tot in 2022.

Met de wandelroute via die beschikbaar is via de izi.TRAVEL app, word je langs bijzondere plekken in Deventer geleid waar de hoofdpersonen uit de strip, Hille en Thomas, alles vertellen over het leven in middeleeuws Deventer.

Onder de vlag de vlag van Deventer Toon werd op 2 april in de Lebuinuskkerk een stripbeurs georganiseerd. De kerk stond vol met stands die bevolkt waren door winkels, handelaren en niet te vergeten tekenaars. Er waren meer dan 40 tekenaars present die konden rekenen op veel belangstelling van het publiek dat een kijkje kwam nemen. Veel standhouders met zowel oude als nieuwe stripboeken, uitgevers en veel signerende auteurs waren deze zaterdag aanwezig. Ook de tekenaars van het stripboek *De Bergenvaarders* waren aanwezig voor een signersessie.

In het voorjaar van 2023 wordt het project afgesloten met een middeleeuws festival in het Worpplantsoen in Deventer.

5.5 Kelderfest (ondersteboven)

Na twee jaar afwezigheid had Deventer Verhaal, samen met de andere organiserende partners van Kelderfest, de primeur van eerste festival in 2022 na het vervallen van de meeste coronamaatregelen. Tijdens het festival op zaterdag 26 februari, dat vanwege corona eenmalig bovengronds in plaats van ondergronds werd ingestoken, genoten ruim duizend bezoekers van muziek, theater, beeldende kunst en 'spoken word' bovenop de mooiste kelders en souterrains van de Deventer binnenstad!

In de middag hadden we een tof programma speciaal voor kids (vanaf 9 jaar): Kelderfest voor Kids! Bloom de Wilde, het CSI team van Archeologie Deventer en

Sounds Like Juggling stonden klaar om dromerige muziek te spelen, opgegraven verhalen te vertellen en jonglerend muziek te maken! Van Museum De Waag naar het Penninckshuis en eindigend in de Lebuinuskkerk: Kelderfest nam je mee in een onweerstaanbare, gezellig sfeer met unieke ervaringen! Zie www.kelderfest.nl.

Dit jaar waren de locaties de Lebuinuskkerk, de Bergkerk, Burgerweeshuis, het Penninckshuis, Sociëteit De Hereeniging, Walhalla, Museum De Waag, Hotel In Het Huis van Deventer, de Vrijmetselaarsloge en de bovenzaal van De Nieuwe Oost.

Optreden Rick de Visser tijdens Kelderfest 2022, Hotel In het Huis van Deventer

5.6 Open Monumentendag Deventer

In opdracht van gemeente Deventer organiseert erfgoedorganisatie Deventer Verhaal het jaarlijkse evenement Open Monumentendag. In 2022 heeft Deventer Verhaal een veelzijdig en interessant programma neergezet in het tweede weekend van september. De 36e editie van Open Monumentendag heeft in Deventer en haar omliggende dorpen zeker 7.500 bezoekers getrokken. Ruim 45 monumenten in de gemeente Deventer openden gratis hun deuren voor publiek. Het was dé kans om een plek te bezoeken waar je normaal niet zo snel komt.

Open Monumentendag was zowel online (via de nieuwe website www.openmonumentendagdeventer.nl) als offline zichtbaar met de gebruikelijke vlaggen en marktcramen in het hart van de binnenstad. Bij de organisatie zijn vele vrijwilligers en partners betrokken geweest zoals monumenteigenaren (horeca,

particuliere winkeleigenaren, MKB) monumentenbeheerders en –bewoners en verschillende erfgoed- en cultuurinstellingen.

Het weekend stond, naast de klassieke openstellingen, bol van diverse activiteiten. Zo kon men bijvoorbeeld de immense piranha van Elen Braga in de Lebuinuskkerk bekijken, op straat genieten van voorbijtrekkende koren en vocale ensembles tijdens Korenlint, de Route van Goud-speurtocht afleggen en locatietheater, speciaal voor de hele familie, op diverse plekken in de binnenstad bezoeken

Duurzaamheidsmarkt

Het landelijke thema van Open Monumentendag was *duurzaamheid*. Verduurzaming van monumenten is hoogstnoodzakelijk gezien de klimaatcrisis en huidige energieprijzen. De duurzaamheidsmarkt in de Oude Mariakerk trok vrijdag honderden belangstellende monumenteigenaren. De markt kwam tot stand in samenwerking met duurzaamheidscentrum De Ulebelt.

Openstelling oudste stenen woonhuis van Nederland

Extra bijzonder was de opening door NV Bergkwartier van het oudste stenen woonhuis van Nederland, gevestigd aan de Sandrasteeg 8 in Deventer. Waar het woonhuis, omstreeks 1130 gebouwd, eerder alleen vanaf de buitenkant te zien was, is het sinds september 2022 ook van binnen te bewonderen.

Nacht van Goud

Op zaterdagavond had Open Monumentendag Deventer, traditiegetrouw, een gouden randje: Op maar liefst tien locaties in de binnenstad waaronder de Rococozaal Szekeres, Museum Geert Groote Huis, Dille & Kamille, de Oude Mosterdfabriek, De Hip, De Borstelwinkel en de kelder van Museum De Waag, genoten honderden liefhebbers van exclusieve voorstellingen met dans, verhalen, muziek en theater.

Klassendag

Aan het educatieprogramma *Klassendag* hebben 28 klassen met bijna 700 leerlingen deelgenomen. Dit programma werd gratis aan het onderwijs aangeboden en werd mogelijk gemaakt door poppodium Burgerweeshuis, Athenaumbibliotheek, klassieke schepen, Museum Geert Groote Huis, Museum EICAS preview, Kunstenlab en Museum De Waag.

5.7 Randprogrammering bij tentoonstellingen

Face it: Meet & Greet middagen

In het kielzog van de expositie *Face It* over LHBTIQ+ in Deventer werden in de kelder van Museum De Waag diverse bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd. Op een aantal middagen konden bezoekers nader kennis maken met LHBTIQ+'ers tijdens een Meet & Greet. Men ging onderling het gesprek aan over hoe het was en is om LHBTIQ+ in Deventer en omgeving te zijn. In de aankleding van de kelderruimte werd getracht de sfeer van het oude COC-café na te bootsen om een ongedwongen gesprek mogelijk te maken.

Face it: Modeltekenen met Maudy

Deventer kunstenares Maudy Alferink organiseerde op zondag 13 maart twee workshops *body positivity*. Deelnemers aan de workshop leerden in de kelder van Museum De Waag een naaktmodel met houtskool te portretteren. Respect voor de verscheidenheid van het menselijk lichaam stond daarbij voorop.

Face it: Voorstellingen Theaterschip

Een aantal jonge artiesten van het Theaterschip stond letterlijk 'face to face' in de sfeervolle kelder van Museum De Waag. Ze gaven maar liefst dertig voorstellingen op elf zaterdagen en zondagen in de maanden maart en april over de zoektocht naar de eigen identiteit, wie of wat je bent voor jezelf en de buitenwereld.

Face it: Regenboogconcert

Op zondagmiddag 8 mei a.s. streek het Ricciotti ensemble met hun regenboogtour over diversiteit in seksualiteit en gender neer bij Museum De Waag. De laatste dag van de LHBTIQ+ tentoonstelling *Face it* werd daarmee feestelijk en kleurrijk afgesloten.

Rampjaar 1672: Opening

"Help! De vijand belegert de stad en dreigt deze aan puin te schieten". Een oud geschiedenisverhaal is ineens actueler dan ooit. Op zondagmiddag 22 mei werd de tentoonstelling *Het verraad van Deventer. Rampjaar 1672* in Museum De Waag

officieel geopend door burgemeester Ron König. Met een ferme stempeldruk op de campagneposter gaf burgemeester König het officiële startsein voor de tentoonstelling.

Rampjaar 1672: Vlag van Deventer aan De Waag

Een immens rood-witte vlag met daarop de adelaar van Deventer bedekte De Waag. Bezoekers van de Brink maakten er massaal foto's van. [Wat deed die vlag daar?](#) Het jaartal 1672 gaf een aanwijzing. Precies 350 jaar geleden werd Deventer belegerd door Bommen Berend tijdens het bekendste Rampjaar uit de Nederlandse geschiedenis. Nederland herdacht in 2022 op grote schaal het Rampjaar. In Museum De Waag was de tentoonstelling *Het verraad van Deventer. Rampjaar 1672* te zien. De tentoonstelling toonde met indrukwekkende collectiestukken en prikkelende multimedia het beleg en de overgave van de stad. Op 21 juni, de dag van de overgave van Deventer, prijkte een witte vlag de voorgevel van De Waag.

De immense rood-witte vlag aan de gevel van De Waag

Rampjaar 1672: Bommen Berend Experience

Van 28 t/m 30 juni 2022 konden bezoekers, buiten bij Museum De Waag, gratis in de huid van de Overijsselse bevolking kruipen die in 1672 de inval en bezetting meemaakte. Voor de Waag stond in het kader van de tentoonstelling de mobiele escaperoom experience *Beat Bommen Berend*, gemaakt door Stichting Overijsselacademie.

Rampjaar 1672: Bommen Berend Show

Volle bak in Cultuurhuus Bathmen tijdens de *Bommen Berend Show* van Deventer Verhaal en de IJsselacademie. Op 24 oktober 2022 kwamen ruim honderd zestig bezoekers af op de themashow die geheel in het teken stond van het Rampjaar 1672 en de Münsterse krijgsheer Bommen Berend. Twee lezingen, een uitdagende quiz en een solo-optreden van zanger en gitarist Hendrik Jan Bökkers waren de ingrediënten van een volmaakte avond vol geschiedenis

Optreden van Hendrik Jan Bökkers tijdens de Bommen Berend Show, Cultuurhuus Bathmen

5.8 Overige activiteiten

Virtuele tour Speelgoedmuseum

Met een gloednieuwe, virtuele tour opende het Speelgoedmuseum op 19 januari, de actiedag van de museumsector, de deuren voor een mentale booster! De deuren waren wegens coronamaatregelen nog verplicht gesloten.

Avondopenstelling musea

Na de verplichte sluiting vanwege de coronamaatregelen, heropenden Speelgoedmuseum Deventer en Museum de Waag met een avondopenstelling op vrijdag 4 februari. Bezoekers konden in het Speelgoedmuseum, naast de tijdelijke expositie van Floris Hovers, gratis genieten van de grootste openbare speelgoedcollectie van Nederland. Ook werden er diverse rondleidingen

georganiseerd en kregen bezoekers een korte presentatie over de wereldberoemde Bébé Jumeau poppen. In Museum De Waag konden bezoekers gratis genieten van de historische collectie en werden er rondleidingen gegeven door de conservator.

Nationale Museumweek

In het kader van de Nationale Museumweek (4 t/m 10 april 2022) organiseerde Museum De Waag gratis instaprondleidingen. De tour was gratis toegankelijk op vertoon van een geldig entreebewijs voor het museum.

Speciaal voor de Museumweek organiseerde het meest speelse museum van Nederland een magische demonstratie met de toverlantaarn! Met een bezoek aan de Machinekamer van het museum kon je je laten verwonderen door de magie van de toverlantaarn.

Bijeenkomst speelgoedmusea

Op 9 mei 2022 organiseerde Deventer Verhaal een bijeenkomst voor alle speelgoedmusea of musea met een grote speelgoedcollectie in Nederland. Het doel van de bijeenkomst was om samen te kijken naar hoe we de collecties kunnen verbinden, waar de lacunes zitten en hoe we het beste dit deel van het Nederlands erfgoed een welverdiend podium kunnen geven. Bovendien was het een kennismakingsmoment en een uitgelezen kans om het vernieuwde speelgoedmuseum aan de deskundigen te presenteren.

FIFA event

Speelgoedmuseum Deventer organiseerde op zaterdag 09-07-2022 voor de echte gamefanaten t/m 17 jaar een tof FIFA-toernooi met maar liefst 6 schermen. Het toernooi werd gespeeld op de PlayStation. De winnaar van het toernooi won een Museumkaart en uiteraard kregen alle deelnemers na het toernooi gratis toegang tot het meest speelse museum van Nederland!

Go Ahead Eagles: #ZoekOpTan

Begin december werkte het Speelgoedmuseum samen met Go Ahead Eagles, tijdens de campagne #ZoekOpTan. Deze 15-daagse campagne diende om het 120 jarig bestaan van de club op 2 december te vieren. Aan de hand van een aantal hints kon je raden op welke locatie een van de Go Ahead-spelers zich in Deventer

bevond, waaronder dus het Speelgoedmuseum. Degene die de speler als eerste wist te vinden, won een leuke prijs.

Spelen op de Brink

Ook in 2022 kon de jeugd in het voorjaar en de zomer (bijna) iedere woensdag- en zondagmiddag van 14 tot 16 uur spelen op de Brink. Kinderen konden spelen met zowel oudhollands als modern speelgoed zoals hoge bi's, hoepels, vliegende Hollanders en nog veel meer. Deventer Verhaal draagt jaarlijks financieel bij aan Spelen op de Brink.

Historische speurtocht

De *historische speurtocht* Deventer (voorheen *opa-en-oma-dag*) vond plaats op zondag 26 juni 2022, de dag waarop de bijzondere band tussen (groot)ouders en (klein)kinderen centraal staat door middel van een speurtocht naar het verleden in de binnenstad van Deventer. Dit jaar stond de Raambuurt centraal. Startpunt was het Speelgoedmuseum, eindpunt SIED en na afloop konden deelnemers gratis het Speelgoedmuseum bezoeken. Er deden 95 volwassenen en 78 kinderen mee.

Vorbereiding Hanzejaar 2023

In de loop van 2022 kregen de plannen voor een breed Hanzejaar in 2023 vorm. Marketing Oost en Deventer Marketing zijn hiervan de initiatiefnemers. Voor de zomer kwam er groen licht en een budget van de gemeente beschikbaar. Deventer Verhaal was al bezig met een educatief programma over de Hanze voor havo- en vwo-eindexamenkandidaten, omdat het thema middeleeuwse steden een prominente plek heeft binnen de examens. Door het aanbod van NV Bergkwartier om de Oude Mariakerk voor de duur van het themajaar te gebruiken, kwamen de plannen rondom de Hanze in een stroomversnelling. Er zijn volop voorbereidingen getroffen om een heuse *Hanze Experience* in de kerk te realiseren, gekoppeld aan een podwalk/stadswandeling en een breder educatief aanbod. Ook voor Museum De Waag is de programmering richting het thema Hanze omgebogen.

6 Educatie

In 2022 zijn de lespakketten voor beide musea in nauwe samenwerking met de educatievrijwilligers succesvol doorontwikkeld. In Museum De Waag hebben 32 schoolklassen een museumles gevolgd en in het Speelgoedmuseum hebben we 35 schoolklassen mogen ontvangen. Een deel van deze lessen was in 2021 komen te vervallen vanwege corona en werden alsnog ingepland in 2022. Al met al was het een educatief topjaar!

6.1 Museum De Waag

Het centrale thema in het brede educatieve programma van Museum De Waag is *echt nep*. Deze verwijzing naar Magritte's beroemde *Ceci n'est pas une pipe* daagt kinderen uit na te denken over 'echt' en 'nep' in de schilderkunst. Aanleiding is het werk van meestervervalser Van Meegeren, maar bij veel meer schilderijen in de collectie kun je nadenken over de relatie tussen schilderij en werkelijkheid. Leerlingen leren hierbij te kijken naar en denken over schilderkunst.

De volgende lespakketten zijn doorontwikkeld:

- *Echt nep – Kijken naar kunst | Primair onderwijs groep 4-5-6*
- *Echt nep – Selfies en schilderkunst | Primair onderwijs groep 6-7-8*
- *Echt nep – De vervalser vervalst? | Voortgezet onderwijs klas 1-2-3*

6.2 Speelgoedmuseum Deventer

Het Speelgoedmuseum biedt de volgende drie lespakketten:

De Speelgoedvitrine | voor- en voerschoolse educatie (peuterspeelzaal, groep 1-2 en groep 3 met aandacht voor beginnende geletterdheid)

In hun eigen klaslokaal maken leerlingen op laagdrempelige en betekenisvolle wijze kennis met erfgoed. Gebruiksmaterialen (speelgoedvitrine, speelgoeditems, woordkaarten) zijn drie weken beschikbaar alsmede printbladen en een lerarenhandleiding. Ter afsluiting van het project presenteert de groep een eigen speelgoedtentoonstelling in de vitrine.

De Speelgoedwerkplaats | primair onderwijs groep 3-4-5-6

Het centrale, educatieve programma in het Speelgoedmuseum is de Speelgoedwerkplaats. Leerlingen verdiepen zich in de verschillende aspecten van speelgoed zoals techniek, vormgeving, verbazing en fantasie. In de werkruimte van het museum ontwerpen ze het speelgoed uit hun dromen.

De Speelgoedspiegel | primair onderwijs groep 7-8, voortgezet onderwijs klas 1-2

Veel van de maatschappelijke thema's die ons nu raken, hebben ook hun reflecties in speelgoed van vroeger en nu. Denk aan stereotype afbeeldingen van verschillende bevolkingsgroepen en etniciteit, pastel roze duplo, opgeblazen actiefiguren en de omgang met wapens en geweld in speelgoed. In deze, op burgerschap gerichte, uitdagende excursie gaan leerlingen in kleine groepjes op zoek naar 'schurend' speelgoed in de collectie van het Speelgoedmuseum.

Ze laten hun bevindingen aan elkaar zien en gaan samen in gesprek over de wisselwerking tussen speelgoed en samenleving met als slotvraag: Kan en mag alles in speelgoed?

6.3 Deventer in Perspectief (i.s.m. Kunstcircuit)

Binnen het project *Deventer in Perspectief* gaan de Deventer scholen De Vijf-er, de Nicolaasschool en VSO De Linde aan de slag met mediakunst en erfgoed. Onder mediakunst verstaan we o.a. fotografie, video, websites maken, vloggen en animatie. Erfgoed betreft hier dan specifiek het Deventer cultureel erfgoed. Bijzonder aan dit programma is dat negen Deventer cultuuraanbieders, waaronder Deventer Verhaal, samen met leerkrachten van de scholen een nieuw lesaanbod mediakunst en erfgoed ontwikkelen. Dit doen ze tijdens zogenaamde co-creatie sessies die worden begeleid door Kunstcircuit.

Door deze manier van werken sluit het nieuwe lesaanbod volledig aan bij de wensen en behoefte van de scholen. Zo worden de lessen niet zomaar iets erbij, maar krijgen ze een vaste plek binnen het onderwijs.

De ontwikkelde lessen zullen worden gegeven in alle 48 klassen van de drie scholen en zijn later ook beschikbaar voor andere scholen. De verschillende scholen kiezen eigen aandachtspunten uit de geschiedenis van Deventer. Zo gaat de Nicolaasschool aan de slag met de geschiedenis van Schalkhaar, speelt bij de Vijf-er de Hanzetijd een belangrijke rol en gaat De Linde nader in op Deventer in de Tweede Wereldoorlog. Naast Deventer Verhaal nemen ook Museum Geert Grote Huis, Eddy Hillesum Centrum, Lebuinuskkerk, Athenaeumbibliotheek, Gresnigt & Van Loo, Studio Z, Tijdlab en de Toonwerkplaats deel aan dit programma van het Kunstcircuit.

Schoolklas tijdens lesprogramma de Speelgoedwerkplaats

Het Speelgoedmuseum is gekoppeld aan negen onderbouwgroepen van de Nicolaasschool met als thema *speelgoed*. De overleggen hierover en ontwikkelsessies met leerkrachten hebben grotendeels online plaatsgevonden. Vanwege vertraging in het project hebben de lessen nog niet plaatsgevonden.

Museum De Waag is gekoppeld aan twee groepen van VSO De Linde met als thema *De Hanze*. Overleggen en ontwikkelsessies hebben al plaatsgevonden in 2021. In februari en maart 2022 werden de geplande lessen vier maal gegeven op locatie VSO De Linde en twee maal in Museum De Waag.

7 Publiek

7.1 Museum de Waag

Museum De Waag is wegens de coronamaatregelen niet het hele jaar open geweest voor bezoekers. Maar ondanks de sluiting van anderhalve maand aan het begin van het jaar zijn de bezoekerscijfers weer op het oude niveau van 2019, het laatste jaar zonder sluiting. Bezoekers hebben het afgelopen jaar Museum De Waag weer goed weten te vinden. Alleen al de tentoonstelling *Het verraad van Deventer. Rampjaar 1672* trok meer dan 14.500 bezoekers.

Museum De Waag heeft hiermee in 2022 goed gepresteerd, zeker als de bezoekerscijfers afgezet worden tegen de landelijke cijfers. Afgeleid uit de bezoeken van museumkaarthouders meldt de Museumvereniging een landelijk aantal museumbezoeken in 2022 van maar 76,8% ten opzichte van 2019.

De bezoekerscijfers van Museum De Waag zijn daarmee veelbelovend voor 2023!

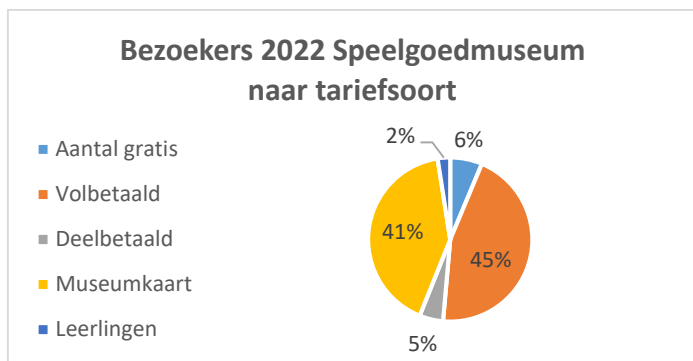
Bezoekers 2022 Museum De Waag naar tariefsoort

7.2 Speelgoedmuseum Deventer

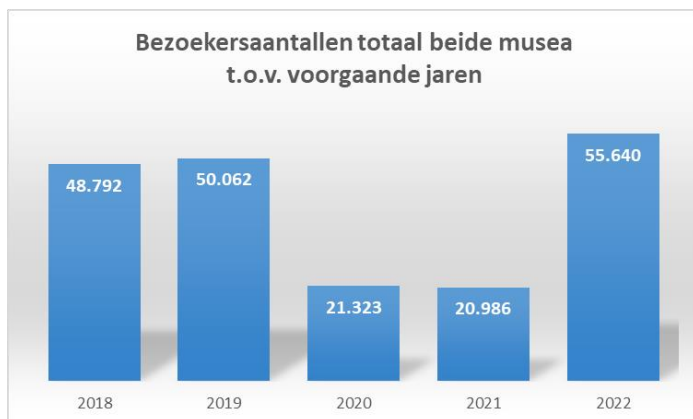
Op 9 september 2021 opende het vernieuwde Speelgoedmuseum haar deuren. De bezoekerscijfers in daaropvolgende herfstvakantie liet al lieten zien dat men het speelgoedmuseum goed wisten te vinden. Dat werd bevestigd in 2022 met prachtige cijfers die zelfs het laatste volledige jaar zonder coronamaatregelen overstijgen. Met een maandrecord van 4.161 bezoekers in oktober laten de cijfers zien dat de nieuwe opzet van het speelgoedmuseum gewaardeerd wordt door de museumbezoekers.

7.3 Totaal aantal bezoekers ten opzichte van voorgaande jaren

Beide musea trokken samen meer uiteindelijk meer dan 55.000 bezoekers. Dat is een totaal dat zelfs boven het bezoekersaantal van het laatste pre-corona jaar 2019 uitstijgt! Landelijk zaten de Nederlandse musea gemiddeld op driekwart van de bezoekersaantallen ten opzichte van pre-corona. Hiermee zijn de Deventer musea een positieve uitzondering!

7.4 Websitebezoeken per jaar

	2021	2022
www.deventerverhaal.nl	9.366	13.560
www.hetspeelgoedmuseum.nl	28.087	21.924
www.museumdewaag.nl	26.685	101.865

7.5 Social media

In 2022 is het algemene bereik op onze social media platformen vergroot. De voor Deventer Verhaal drie belangrijkste social media accounts zijn dan ook behoorlijk gegroeid. Doordat het bereik toegenomen is, kan de bezoeker de musea en Deventer Verhaal ook beter onderscheiden in het culturele landschap. De activiteiten op Twitter zijn gepauzeerd omdat het algemene bereik op dit platform afneemt en niet meer passend genoeg is voor onze merken. Daarentegen wordt wel onderzocht of toetreding tot TikTok interessant kan zijn.

8 Marketing en communicatie

8.1 Introductie

In 2022 hebben we verder gebouwd aan de versteviging van onze (primaire) merken Deventer Verhaal, Museum De Waag en Speelgoedmuseum Deventer. Daarmee continueren we de marketingstrategie zoals die begin 2020 is ingezet. Deze bottom-up aanpak waarbij je per expositie of evenement bepaalt welke doelgroep(en) je wilt bereiken en welke communicatiestrategie het best aansluit bij de betreffende doelgroep, heeft zijn eerste vruchten afgeworpen. Dit kunnen we concluderen uit de stijgende bezoekersaantallen in Museum De Waag en Speelgoedmuseum Deventer maar ook aan de gestage, maar stabiele stijging van het online bereik (e-mailmarketing, social media, bannerings campagnes, Google AdGrants) van onze drie merken.

8.2 Promotie tentoonstellingen

Om meer grip te krijgen op het dna van onze (museum)bezoeker en daardoor te zorgen voor een hogere conversie (d.w.z. het percentage websitebezoekers dat werkelijk tot een transactie overgaat, in ons geval bijv. een museumbezoek) hebben we in het najaar van 2022 de externe hulp ingeschakeld van een full-service marketingbureau uit Deventer die bedreven is in doelgroepanalyses. Zij kennen Deventer als cultuurstad goed en geven advies ten aanzien van marketingstrategieën. Het doel van het inschakelen van een extern marketingbureau was dat we onze eigen bevindingen met betrekking tot merkenidentiteit- en strategie, doelgroepanalyses en reeds ingezette en voorgenomen pr-middelen wilden toetsen. Tevens verrichten ze effectiviteitsmetingen. Hieraan is behoefte omdat we werken met een bescheiden marketingbudget.

Gezien de trend dat het aantal Engelse en Duitse toeristen in Deventer elk jaar toeneemt en het Hanzejaar in Deventer aanstaande is, is de succesvolle samenwerking met Deventer Marketing en Hanzemarketing verder geïntensiveerd. Het Speelgoedmuseum en Museum De Waag bieden sinds het

voorjaar 2022 Engelse en Duitse audiotours aan. Vanwege de beperkte promotie-budgetten voor onze tentoonstellingen waren we voor een groot deel afhankelijk van free publicity voor het behalen van doelstellingen. In 2022 is daarom veel ingezet op actualiteit, ludieke acties en bijzondere verhalen om de pers te bereiken.

8.3 Online marketing

Maandelijks mogen we, dankzij onze ANBI-status, 10.000 dollar aan Google advertentiekosten uitgeven. Eind 2022 zijn op het gebied van SEO-marketing, de zoek- en trefwoorden met betrekking tot de collectie, tentoonstellingen en activiteiten van Museum De Waag en het Speelgoedmuseum uitgebreid. Het doel hiervan is dat bezoekers ook via indirect aan de musea gelieerde trefwoorden en zoekopdrachten op onze platformen terecht komen (denk hierbij bijv. aan termen als het foutieve *Han Vermeegeren*, *schoolvakantie* of *lezing*).

Daarnaast zijn onze merken ook steeds beter vindbaar op social media en zien we dat de betrokkenheid in 2022 op deze platformen is gestegen. Vooral het aantal abonnees op Instagram is flink gestegen. Daarnaast is het gebruik van e-mailmarketing geïntensiveerd. Doordat we ook in 2023 zullen werken met specifieke doelgroepsegmentaties in onze nieuwsbrieven, kunnen we (potentiële) bezoekers optimaal blijven informeren over onze activiteiten.

8.4 Speelgoedmuseum Deventer

In februari 2022 heropende, na wederom enkele weken verplichte sluiting, het Speelgoedmuseum met een avondopenstelling. Bezoekers konden gratis een kijkje nemen bij de tijdelijke expositie van Floris Hovers en natuurlijk genieten van de grootste openbare speelgoedcollectie van Nederland.

Begin oktober verwelkomde het Speelgoedmuseum de tweede gast in haar Gastenkamer van het museum. Niemand minder dan Max Verstappen, kreeg een eigen expositie over zijn leven en het ambacht als poppenmaker.

Kidsproof!

De kers op de taart van het Speelgoedmuseum was toch wel de benoeming tot *kidsproof museum*. Na 11.000 inspecties van 6.000 museum-inspecteurs werd de lijst met Kidsproof musea 2023 bekend. 55 musea, waaronder ons eigen vernieuwde Speelgoedmuseum, mogen dit felbegeerde keurmerk voor één jaar voeren. Kidsproof musea zijn de Michelinsterren van de museumwereld en beoordeeld door de eerlijkste groep museumbezoekers, de kids zelf.

Uitreiking kidsproof keurmerk aan het Speelgoedmuseum

8.5 Museum De Waag

Naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van COC Deventer presenteerde het museum de tentoonstelling *Face it* met persoonlijke verhalen uit de regenboog-gemeenschap in Deventer. Als afsluiter van de tentoonstelling gaven jonge artiesten van het Theaterschip in de kelder van De Waag een aantal voorstellingen. De artiesten verbeeldden hun zoektocht naar de eigen identiteit, wie of wat je bent voor jezelf en de buitenwereld.

Hier zijn de Van Rossems

Begin april werd Museum De Waag vereerd met een bezoek van het NTR-programma *Hier Zijn De Van Rossem*. Wijlen Sis nam haar broers Vincent en Maarten mee naar Museum De Waag en verdiepte zich in de psyche van meestersvervalser Han van Meegeren.

Tot en met 27 november 2022 stond de tentoonstelling *Het verraad van Deventer. Rampjaar 1672* geprogrammeerd. De tentoonstelling, dat het beleg door Bommen Berend en de overgave van de stad centraal stelde, verwelkomde al één week na de opening haar duizendste bezoeker. De Rampjaar-tentoonstelling heeft veel publiciteit opgeleverd. Pakkende, publieke pr-stunts zoals het hijsen van een 9 meter lange Rampjaar-vlag aan de gevel van De Waag, een intiem solo-optreden van Hendrik Jan Bökkers in Cultuurhuis Braakhekke in Bathmen en een quiz in samenwerking met de IJsselacademie zijn hier mooie voorbeelden van. In totaal heeft de tentoonstelling maar liefst 14.000 bezoekers getrokken. Een recordaantal!

Museum De Waag heeft de Rampjaar-tentoonstelling in het kader van digitalisering ook gevangen in een [virtuele tour](#).

Medio december 2022 werd de opvolger van de Rampjaar-tentoonstelling gelanceerd: In *#DeventerVerhalen*, de tentoonstelling die nog tot en met mei 2023 te bezoeken is, gaat het museum op zoek naar dat echte Deventerse gevoel. De tentoonstelling laat je namelijk bijzondere en intrigerende verhalen, objecten en foto's die door, voor en over Deventenaren zijn gemaakt, ontdekken.

8.6 Deventer Verhaal

Na twee jaar afwezigheid had Deventer Verhaal, samen met de andere organiserende partners van [Kelderfest](#), de primeur van eerste festival in 2022. Tijdens het festival, dat deze editie eenmalig vanwege de verplichte coronamaatregelen niet ondergronds maar bovengronds werd ingestoken, genoten ruim duizend bezoekers van muziek, theater, beeldende kunst en 'spoken word' bovenop de mooiste kelders en souterrains van de Deventer binnenstad!

De 36e editie van Open Monumentendag in Deventer heeft ruim 7.500 bezoekers getrokken. Ruim 45 monumenten in de gemeente Deventer openden tijdens het tweede weekend van september, gratis hun deuren voor publiek. Het was dé kans om een plek te bezoeken waar je normaal niet zo snel komt. Deventer Verhaal kijkt terug op een geslaagd weekend.

In het Deventer Verhaal (online) jaaroverzicht vind je een overzicht van de hoogtepunten van 2022: <https://deventerverhaal.nl/jaaroverzicht-2022>.

Optreden van het Ricciotti ensemble als afsluiting van de tentoonstelling Face It op de Brink, 8 mei 2022

9 Personeel

9.1 Formatie

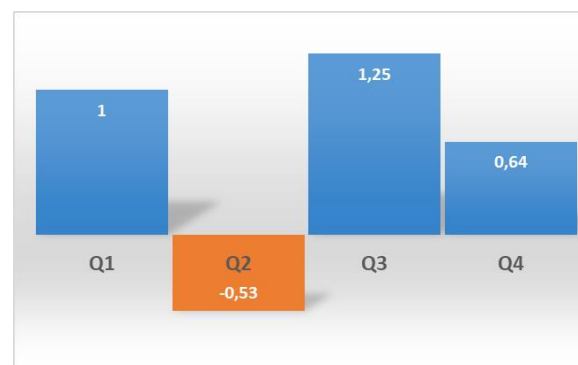
De vaste formatie nam in 2022 ten opzichte van eind 2021 toe met 2,36 fte. Voor de kantoorfuncties ging het om een uitbreiding met 1,5 fte: Er is in 2022 weer een projectleider tentoonstellingen aangesteld er is sprake van urenuitbreiding voor de functies medewerker presentatie, projectleider activiteiten & evenementen en operationeel manager.

Het team van museummedewerkers is uitgebreid met een extra medewerker in vaste dienst en twee oproepkrachten (0,86 fte).

Werkzame personen in fte	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
Formatie kantoor	6,95	7,72	9,22
Formatie musea	5,33	5,36	6,22
Totaal	12,28	13,08	15,44

In- en uitstroom medewerkers

Onderstaande grafiek laat de groei verdeeld naar kwartaal zien (in fte's, blauw is groei, oranje = krimp)

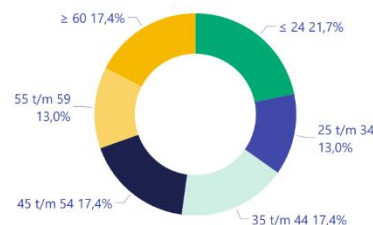

Leeftijdsopbouw binnen de organisatie

De gemiddelde leeftijd van uw medewerkers op Q 4 2022 is 42,3 jaar

	MEDEWERKERS	GEM. LEEFTIJD	REGIO	LANDELIJK
Q4	23	42,3	45,0	43,8
Q3	22	44,9	45,8	43,8
Q2	20	44,0	45,5	43,9
Q1	20	43,0	46,0	44,3

21,7% van uw organisatie bestaat uit ≤ 24 jarigen

Bron: Jaaroverzicht pensioenfonds

9.2 Vrijwilligers

Vrijwilligers bij Deventer Verhaal worden met name ingezet op de functies van museumdocent en rondleider als ondersteuning bij de uitvoering van activiteiten en evenementen.

In 2021 is door het aanstellen van een vrijwilligerscoördinator al een goede start gemaakt met het aantrekken van nieuwe vrijwilligers. Deze taak is in 2022 belegd bij de operationeel manager. Eind 2022 waren er 27 vrijwilligers betrokken bij Deventer Verhaal op de bovengenoemde functies.

Speciaal voor het project *#Deventerverhalen* hebben zich zo'n 11 vrijwilligers aangemeld als "verhalenverzamelaar". De verwachting is dat dit aantal in 2023 nog zal groeien.

9.3 Externe inhuur

In verband met het vertrek van de projectleider activiteiten evenementen eind 2022 is er in verband met de voortgang, voor een aantal projecten gekozen de

projectleiding extern te beleggen. Ook voor de ontwikkeling van een educatief programma in het kader van het Hanzejaar is er gekozen voor ondersteuning op freelance basis.

9.4 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage in 2022 was 6,1 %. Dit is iets hoger dan het gemiddelde voor 2022 (= 4,2%) in de sector culturele instellingen. Dit had grotendeels te maken met een langdurige zieke medewerker.

9.5 Opleidingen

De directeur is in het najaar van 2021 gestart met een opleiding Leiderschap in Cultuur (Linc) met andere leidinggevenden uit de cultuursector in Overijssel. In 2022 werd deze opleiding succesvol afgerond met een diploma.

In 2022 vonden reguliere BHV- en CHV-herhalingscursussen plaats voor zowel museum- als kantoormedewerkers.

9.6 Cao en personeelsreglement

De stichting Deventer Verhaal conformeert zich aan de Museum cao. In aanvulling hierop kent de organisatie een aantal aanvullende regelingen en vergoedingen voor haar medewerkers in dienst. Deze zijn vastgelegd in het personeelsreglement. Daarnaast bevat het een nadere uitwerking van de cao op onderdelen en worden ook de verdere werkafspraken tussen werkgever en werknemer vastgelegd. In 2022 is een start gemaakt met een herziening van het personeelsreglement. Dit niet alleen om beter aan te sluiten bij hernieuwde wet- en regelgeving, maar ook om uit te breiden met extra secundaire arbeidsvoorwaarden om het werken voor de stichting nog aantrekkelijker te maken.

10 Financiële verantwoording

10.1 Exploitatieoverzicht 2022

	Realisatie 2021	Realisatie 2022 voorlopige cijfers	Jaarplan 2022	Delta Jaarplan vs realisatie vc 2022	Jaarplan 2023
Winst & Verlies					
Baten					
Eigen Inkomsten					
Sponsoring	16.063	17.835	1.500	16.335	2.500
commerciële exploitatie	81.460	69.583	52.555	17.028	52.934
entreegelden Museum De Waag	63.120	124.544	87.075	37.469	99.182
entreegelden Speelgoedmuseum	43.426	139.220	72.146	67.074	114.860
projectsubsidies	112.845	96.699	177.230	-80.531	264.500
Totaal Eigen Inkomsten	316.914	447.881	390.506	57.375	533.976
Subsidie gemeente Deventer					
algemene subsidie Deventer Verhaal	1.174.803	1.200.649	1.200.649	0	1.266.684
algemene subsidie Deventer Verhaal (SMD)	264.680	310.503	310.503	-	325.381
Totaal Subsidie gemeente Deventer	1.439.483	1.511.152	1.511.152	0	1.592.065
Subsidie Rijksoverheid	-	60.000	-	60.000	
Totaal Baten	1.756.397	2.019.033	1.901.658	117.375	2.126.041
Bijzondere Baten/Lasten					
Bijzondere Baten/Lasten	-146.790	-190.726		-190.726	50.000
Totaal Bijzondere Baten/Lasten	-146.790	-190.726	-	-190.726	50.000
Lasten					
Huisvestingskosten	-422.233	-457.727	-471.405	13.678	-561.138
Organisatiekosten	-44.775	-53.655	-57.550	3.895	-66.899
Afschrijvingskosten	-7.781	-6.706	-12.500	5.794	-12.500
Personeelslasten	-817.304	-832.704	-927.598	94.895	-1.017.385
Presentatiekosten / kosten programma	-419.195	-464.688	-426.730	-37.958	-548.230
Totaal Lasten	-1.711.288	-1.815.480	-1.895.783	80.303	-2.206.152
Financiële baten/lasten	-4.367	-4.351	-4.600	249	-2.000
Eindtotaal	-106.048	8.476	1.275	7.201	-32.111

10.2 Toelichting op de cijfers

Algemeen

Deventer Verhaal sluit het boekjaar 2022 af met een positief saldo van 8K (na resultaatbestemming). Ook dit jaar is geld opzij gezet – in totaal 200K - voor het realiseren van doelstellingen in de nabije toekomst.

Voor exposure in het kader van het Hanzejaar, is 50K gereserveerd aangezien het Hanzejaar met alle uitingen de reguliere exploitatie straks overstijgt. Tevens is 75K toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor de herinrichting van de Waag, welke gepland staat vanaf 2025. Plan is o.a. om de expositieruimte op de begane grond integraal onderdeel laten uitmaken van de vaste museale opstelling. Mede hierdoor worden de mogelijkheden om in het museum wisseltentoonstellingen te houden beperkter waardoor de behoefte aan tijdelijke tentoonstellingsruimte buiten de bestaande musea groeiende is. Een verkenning naar een passende oplossing hiervoor is momenteel gaande. Duidelijk hierbij is dat de inrichting van een mogelijke dependance een investering van onze kant gaat vergen, om de locatie aan de minimale museale eisen te laten voldoen. Dit is onder meer de reden voor de reservering van 75K dit jaar. Tezamen met het totaal van de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves ad 9K komt het normatief resultaat uit op 8K.

Mede door het feit dat verplichte sluiting in 2022 als gevolg van de pandemie beperkt is gebleven zijn de eigen inkomsten beduidend hoger dan begroot en ook aanzienlijk hoger dan vorig jaar. De pandemie laat desalniettemin zijn sporen na: We zijn er niet in geslaagd om bijvoorbeeld voor alle initiatieven en projecten subsidies te verkrijgen. Om de uitvoering van ons programma in haar volle omvang te kunnen waarborgen is de tegemoetkoming van het Rijk (de Compensatieregeling Coronacrisis Musea vijfde steunmaatregel) ad 60K, van essentieel belang.

Ook de energiecrisis heeft impact gehad op de cijfers en zijn we geconfronteerd met enorme prijsstijgingen, niet alleen voor energie waar we per saldo 19K meer kosten hebben gemaakt dan in 2021, maar over de gehele linie. We ontkomen dan ook niet aan een negatieve bijstelling van de verwachte resultaten voor 2023.

In 2022 is voor de vernieuwing van het Speelgoedmuseum 51,5K aan subsidies gerealiseerd. Deze inkomsten zijn gedoteerd aan de voorziening hiervoor. In totaal is voor 1 mln. aan subsidies gerealiseerd voor de herinrichting (exclusief Kickstart Cultuurfonds 1, inclusief Kickstart 2). De verantwoording naar de geldverstrekkers is inmiddels afgerond. Thans wordt een inventarisatie gemaakt teneinde de puntjes op de i te zetten.

Aankopen in 2022

In 2022 zijn de volgende objecten verworven (zie ook par. 3.3):

- Een zestal etsen van de Deventer kunstenaar *Bartholomeus Breenbergh*;
- 5 schilderijen van *Piet Flint* van regionale landschappen;
- Schilderij *J.A. van Schooten, Stadsgezicht Deventer op het Ravelijn*;
- Twee bladen met figuur- en dierstudies van *Jan Striening*.

De aanschaffingen zijn gefinancierd uit de reserve museumaankopen. Aankopen ten behoeve van de collectie Knecht-Drenth zijn verrekend met de gemeente.

Ontwikkeling van de exploitatie

Het resultaat van 2022 vertoont een vertekening door de nasleep van de pandemie en de dotaties aan de bestemmingsreserve. Het normatief resultaat over 2022 is positief en we zijn er desalniettemin in geslaagd geld opzij te zetten voor de toekomst.

Meer baten dan vorig jaar ad 263K en meer dan begroot 117K

Door de lockdown in 2021 en de (her)opening van het Speelgoedmuseum in september 2021 is de omzet in de beide musea in 2022 aanjager voor meer omzet dan in 2021 (+157K). Bij het opmaken van de begroting konden we niet vermoeden dat de lockdown van eind 2021 tot eind januari 2022 de laatste zou zijn. Dit leverde meer opbrengsten uit entreegelden op dan begroot, te weten +104K (67K voor het Speelgoedmuseum en 37K voor Museum de Waag).

Ook is in 2022 is meer gerealiseerd aan commerciële omzet en giften dan geraamd (+33K). Wel zijn er ca. 80K minder projectsubsidies gerealiseerd dan verwacht. Voor de verhalententoonstelling in Museum de Waag hebben we helaas in 2022 geen projectsubsidie kunnen verwerven (-25K). Daarnaast zijn we in de

uitvoering van de tentoonstelling voor -38K achteropgeraakt. Evenzo met de voorbereidingen voor het Hanzejaar ad -23K. Dit vindt zijn oorzaak in enerzijds het verkrijgen van projectsubsidies en anderzijds het opnieuw plannen en organiseren van projecten na de coronacrisis. De impact van de pandemie én de onzekerheid die de crisis met zich mee bracht, maken dat we op dit onderdeel in financieel opzicht achter zijn gebleven. De tegemoetkoming van het Rijk ad 60K was in dit opzicht dan ook een belangrijke en welkome ondersteuning.

Lagere personeelslasten dan begroot ad 86K maar meer dan vorig jaar 13K

Formatiewijzigingen zijn naast cao-aanpassingen debet aan de hogere personeelskosten ten opzichte van vorig jaar. In 2021 hebben we dankzij een flexibele schil personeelskosten kunnen uitsparen, maar vanaf februari is weer met een (bijna) voltallige personele bezetting in beide musea gewerkt. In 2022 is een projectleider tentoonstellingen aangesteld ter vervanging van een ingehuurd kracht. Per saldo is de toename van de personeelslasten ten opzichte van 2021 beperkt gebleven.

Anders dan begroot (er was in 2022 een vacature voorzien voor een historicus), zijn in de loop van 2022 de accenten verlegd. De vacature voor projectleider voor tentoonstellingen is later dan voorzien ingevuld en in verband met het Hanzeproject is een groter beroep gedaan op externe krachten. Voor de educatietak is een coördinator aangetrokken vanaf 2023. Resultaat is dat voor de staf in 2022 voor 43K minder dan geraamd is besteed.

De directe personeelskosten met betrekking tot beide musea zijn per saldo 26K lager dan geraamd en we hebben we de kosten voor vervang i.v.m. ziekte weten te minimaliseren. Uiteraard levert een lagere loonsom ook lagere sociale lasten op, te weten 16K, waarmee de totale personeelskosten 86K lager zijn dan begroot.

Met de onlangs bekrachtigde nieuwe Museum CAO worden we geconfronteerd met een forse toename van de personeelslasten die onze raming te boven gaat. Anders dan voor 2022 zullen we hierop moeten anticiperen.

Huisvestingskosten zijn t.o.v. vorig jaar 35K hoger en 14K minder dan begroot

In 2022 zijn we wederom geconfronteerd met forse energieprijstijgingen met een hoogtepunt in de nazomer. We hebben diverse maatregelen genomen, maar deze lijken een druppel op de gloeiende plaat. Er is voor ruim 24K meer aan energie uitgegeven dan vorig jaar. Bovendien is als gevolg van indexeringen 8K meer aan huur en 3K meer aan schoonmaakkosten betaald. Dat laatste omdat we in 2021 vanwege corona een beperkte openstelling hadden.

De meerkosten waren, met uitzondering van de energieprijstijgingen (16K meer dan begroot) en huuraanpassingen (3K meer dan begroot), voorzien. Zijn we onder de begroting gebleven qua schoonmaak met 3K omdat we minder laten doen dan aangenomen, met het onderhoud 8K omdat we met de aanstaande herinrichting onderhoud hebben uitgesteld en voor wat betreft beveiliging 6K omdat we bij de jaarlijkse controle ad 3K minder hebben hoeven vervangen.

Hogere kosten voor het programma ad 45K t.o.v. vorig jaar en 38K meer dan vorig jaar

Overeenkomstig de activiteiten zijn de kosten voor het programma beduidend hoger dan begroot en dan vorig jaar. Voor #DeventerVerhalen zijn we achterop geraakt en is tot nu toe minder besteed voor 28K. Hetzelfde geldt voor de tentoonstelling Face It, ad 5K. De ruimte is met name gebruikt voor promotie algemeen (20K) en pr ten behoeve van de rampjaar tentoonstelling: in totaal 38K meer besteed dan begroot. Mede ingegeven door het succes van deze laatste tentoonstelling, hebben we op een goede manier kunnen anticiperen op de algemene trend in de museumbranche dat na corona het publiek wegblijft.

Verwachtingen voor 2023

Met het resultaat van 2022 is opnieuw een verbetering van de financiële positie gerealiseerd. De prijsontwikkelingen en met name de stijgende loonkosten brengen ons dit jaar in financieel opzicht in een heel andere situatie. In financieel opzicht is het Hanzejaar voor ons een investering en zullen we te maken krijgen met een tekort. Met de genoemde prijsontwikkelingen zal dit tekort toenemen en verwachten we onze reserves te moeten aanspreken.

De afgelopen jaren hebben we goed geanticipeerd op invloeden van buitenaf en hebben we gespaard voor later. Met het Hanzejaar verwachten we een hoger bestedingsniveau.

*Vanaf april 2023 start het Hanzejaar in Deventer onder de noemer What the H*nze? Dit beeld uit 1552 toont het oudste bekende stadsaanzicht van Hanzestad Deventer | collectie Museum De Waag*

Conclusie exploitatie

De ontwikkeling van de exploitatie is gedurende 2022 voorspoedig verlopen. We hadden verwacht dat de pandemie ons financieel hard zou raken en dat er nog een tweede lockdown in 2022 zou komen. Gelukkig is dit uitgebleven en is de schade beperkt gebleven.

Dankzij extra financiële steun zijn we gecompenseerd voor het opvangen van tegenvallers. Al met al hebben we in 2022 beduidend meer aan opbrengsten gegenereerd en zijn we financieel sterk genoeg om geld opzij te zetten voor de realisatie van projecten in de toekomst.

Het jaarverslag 2022 is opgesteld door de directie van de stichting Deventer Verhaal en vastgesteld door de Raad van Toezicht, mei 2023.